

Νομική Ομάδα Υποστήριξης Πολιτών Ετήσια αναφορά

Απρίλιος 2002 – Μάιος 2003

Περιεχόμενα

1. Εισαγωγή.....	1
2. Νομική Ομάδα Υποστήριξης Πολιτών.....	1
3. Διαχείριση των καταγγελιών	2
4. Οι καταγγελίες της περιόδου αναφοράς.....	3
5. Άλλες δράσεις της Ομάδας.....	6
6. Συμπεράσματα.....	7
7. Προγραμματισμός για τον επόμενο χρόνο	8

1. Εισαγωγή

Η παρούσα αναφορά παρουσιάζει την πρόοδο των εργασιών της Νομικής Ομάδας Υποστήριξης Πολιτών, κατά τον πρώτο χρόνο λειτουργίας της. Η Νομική Ομάδα ιδρύθηκε τον Απρίλιο του 2002 με στόχο τη συμβουλευτική υποστήριξη των πολιτών που αντιμετωπίζουν περιπτώσεις περιβαλλοντικής υποβάθμισης είτε ατομικά είτε συλλογικά.

Όπως έγινε σαφές από τον πρώτο χρόνο λειτουργίας της ομάδας, τα περιβαλλοντικά προβλήματα της Ελλάδας σίγουρα δεν μπορούν να αντιμετωπιστούν με επιτυχία από μία και μόνη περιβαλλοντική οργάνωση. Λαμβάνοντας λοιπόν ως δεδομένο πως η βασική αιτία ύπαρξης τόσο πολλών και ποικίλων προβλημάτων περιβαλλοντικής υποβάθμισης είναι η ανυπαρξία ισχυρής κοινωνίας πολιτών, το WWF Ελλάς συνειδητά επέλεξε να παίξει τον ρόλο του υποστηρικτή και εμπυχωτή εκείνων των πολιτών που επιλέγουν τη δράση από την απραξία. Μέσα από τη Νομική Ομάδα, το WWF δεν αναλαμβάνει να λύσει υποθέσεις που του ανατίθενται, αλλά στηρίζει με κάθε διαθέσιμο μέσο τους πολίτες (είτε είναι μέλη της οργάνωσης είτε όχι) που ατομικά ή συλλογικά σπάνε τη σιωπή που καλύπτει την υποβάθμιση του περιβάλλοντος στην Ελλάδα.

Στην αναφορά παρουσιάζονται με όσο το δυνατόν πιο αναλυτικό τρόπο οι αρμοδιότητες της Νομικής Ομάδας, η μεθοδολογία χειρισμού των καταγγελιών και η διαχείριση των καταγγελιών που υποβλήθηκαν στο WWF Ελλάς κατά τον προηγούμενο χρόνο. Επιπλέον, στο τέλος της αναφοράς παρουσιάζονται και οι κυριότεροι στόχοι της Νομικής Ομάδας για τον επόμενο χρόνο.

Οι ετήσιες αναφορές και τα αποτελέσματα της δουλειάς της Νομικής Ομάδας απευθύνονται προς κάθε ενδιαφερόμενο, ιδιαίτερα όμως προς εκείνους τους φορείς που σχετίζονται με την προστασία του περιβάλλοντος (υπουργεία, ΟΤΑ, άλλες δημόσιες υπηρεσίες), τα μέσα ενημέρωσης, τις οργανώσεις πολιτών και τις περιβαλλοντικές οργανώσεις, καθώς βέβαια και τους δικηγορικούς συλλόγους. Επίσης, αποτελούν βασικό εργαλείο σχεδιασμού δράσεων για το WWF Ελλάς, καθώς δίνουν σαφείς ενδείξεις για τις ανάγκες της ελληνικής κοινωνίας, ώστε να ισχυροποιηθεί και να αναλάβει ουσιαστική δράση για την προστασία του περιβάλλοντος.

Τέλος, η Νομική Ομάδα επιθυμεί να ευχαριστήσει την εταιρεία INTRACOM για τη δωρεάν παραχώρηση πρόσβασης στη βάση νομικών πληροφοριών ΝΟΜΟΣ (nomos@intracom.gr).

Τη συγγραφή της αναφοράς ανέλαβε η Θεοδότη Νάντσου, Συντονίστρια των προγραμμάτων δράσης του WWF Ελλάς, σε συνεργασία με τα μέλη της Νομικής Ομάδας.

2. Νομική Ομάδα Υποστήριξης Πολιτών

Η νομική ομάδα υποστήριξης πολιτών είναι μια νέα και αρκετά φιλόδοξη δράση, μέσα από την οποία το WWF στοχεύει στην ουσιαστική στήριξη άλλων οργανώσεων, τοπικών ομάδων και κινήσεων αλλά και μεμονωμένων πολιτών που προσπαθούν να δραστηριοποιηθούν για την προστασία του περιβάλλοντος.

Σκοπός της νομικής ομάδας υποστήριξης πολιτών είναι:

η ενδυνάμωση των πολιτών και η τόνωση του αισθήματος συμμετοχής για ανάληψη πολύπλευρης περιβαλλοντικής δράσης

Συγκεκριμένα, η Νομική Ομάδα αναλαμβάνει τον χειρισμό των καταγγελιών που υποβάλλονται από μέλη ή υποστηρικτές της οργάνωσης για διάφορα θέματα, ενώ επίσης επεξεργάζεται νομοσχέδια με περιβαλλοντική διάσταση που υποβάλλονται προς συζήτηση και ψήφιση στη Βουλή των Ελλήνων. Τέλος, η Νομική Ομάδα εισηγείται προς το WWF Ελλάς τρόπους δράσης για την αντιμετώπιση σημαντικών θεμάτων που προκύπτουν από τη δραστηριότητά της (π.χ. υποβολή υπομνήματος προς τις αρμόδιες αρχές, ανακοίνωση τύπου, κτλ).

Η Νομική Ομάδα Υποστήριξης Πολιτών αποτελεί κομμάτι της δράσης του WWF Ελλάς και αποτελείται από εθελοντές που ειδικεύονται σε σχετικούς με το θέμα τομείς. Η ομάδα στελεχώνεται κυρίως από νομικούς και έχει επιφορτισθεί με την εξέταση των καταγγελιών που λαμβάνει το WWF Ελλάς για διάφορα θέματα.

Τα μέλη της εθελοντικής Νομικής Ομάδας Υποστήριξης Πολιτών, κατά τη διάρκεια του περασμένου έτους, ήταν (κατ' αλφαβητική σειρά):

Καλογεράκης Ηλίας, Χημικός Μηχανικός
Καρίβαλη Μαριάννα, Περιβαλλοντολόγος
Κουφοπούλου Βάλια, Αρχιτέκτων Μηχανικός
Κυριακόπουλος Ηλίας, Δικηγόρος, Συντονιστής της ομάδας
Λαζάρου Ιωάννα, Δικηγόρος
Παλασόπουλος Παναγιώτης, Δικηγόρος
Παπαγεωργίου Χάρης, Υπεύθυνος Περιβαλλοντικής Πολιτικής WWF Ελλάς
Παπαδόγιαννης Γιώργος, Δικηγόρος
Τόπακα Ιωάννα, Δικηγόρος
Τσιμπουκάκης Νίκος, Δικηγόρος
Φακίνου Κυριακή, Νομικός
Χριστόπουλος Χρήστος, Συντονιστής Εθελοντών WWF Ελλάς

3. Διαχείριση των καταγγελιών

Η Νομική Ομάδα δέχεται μόνο έγγραφες και ενυπόγραφες καταγγελίες. Η πρώτη φάση της εξέτασης μιας καταγγελίας είναι η ανάγνωση και συζήτησή της στην ολομέλεια της ομάδας που συνέρχεται δύο φορές τον μήνα. Στη συνέχεια η υπόθεση ανατίθεται προς διερεύνηση σε μέλος της ομάδας που συνήθως έχει κάποια ειδίκευση σε παρόμοια θέματα.

Η αρχική επαφή με τον καταγγέλοντα έχει ως στόχο τη δραστηριοποίησή του, προσωπική ή συλλογική, για την αντιμετώπιση του ζητήματος. Η ομάδα δίνει την κατεύθυνση προς τους ενδιαφερόμενους, πάντα με το σκεπτικό πως στόχος είναι η ανάληψη αποτελεσματικής περιβαλλοντικής δράσης από τους ίδιους τους πολίτες. Το WWF Ελλάς παρεμβαίνει προς τις αρμόδιες τοπικές ή κεντρικές αρχές μόνο αφού διαπιστωθεί πως οι ενδιαφερόμενοι έχουν ενεργήσει χωρίς σημαντικό αποτέλεσμα. Οι τρόποι παρέμβασης της οργάνωσης στο πλαίσιο διερεύνησης μιας υπόθεσης ποικίλουν και έχουν ως στόχο:

- την περαιτέρω διερεύνηση της υπόθεσης και γνώση για την άποψη των υπηρεσιών
- την άσκηση πίεσης προς τις αρμόδιες αρχές για κοινοποίηση περιβαλλοντικής πληροφορίας προς του ενδιαφερόμενους και / ή
- την άσκηση πίεσης προς τους αρμόδιους για άμεση διευθέτηση του προβλήματος. Αυτή η παρέμβαση της Νομικής Ομάδας προϋποθέτει τεκμηρίωση του προβλήματος και προηγούμενη δραστηριοποίηση των καταγγελλόντων.

Για κάθε καταγγελία τηρείται φάκελος. Επίσης, οι καταγγελίες καταγράφονται σε ηλεκτρονικό αρχείο, το οποίο ενημερώνεται και για την πορεία του χειρισμού της κάθε μιας χωριστά. Επιπλέον, από τον Οκτώβριο 2002 η Νομική Ομάδα έχει τη

δυνατότητα άμεσης πρόσβασης σε κρίσιμες νομικές πληροφορίες μέσω της σύνδεσης με τη βάση δεδομένων ΝΟΜΟΣ.

4. Οι καταγγελίες της περιόδου αναφοράς

Κατά την περίοδο αναφοράς, δηλαδή από Απρίλιο 2002 μέχρι Μάιο 2003, η Νομική Ομάδα έχει λάβει και επεξεργαστεί 96 καταγγελίες που αφορούν σε μια ποικιλία από περιπτώσεις περιβαλλοντικής υποβάθμισης που μπορούν να ταξινομηθούν σε 11 κατηγορίες. Οι καταγγελίες αυτές παρουσιάζονται επιγραμματικά ανά κατηγορία στον παρακάτω πίνακα:

Α. Υποβάθμιση βιοτόπων: Στην κατηγορία περιλαμβάνονται καταγγελίες για υποβάθμιση περιοχών με οικολογική αξία, προστατευόμενες ή μη. Οι κυριότερες αιτίες υποβάθμισης είναι η ρύπανση από απόβλητα ή σκουπίδια, η κατασκευή φραγμάτων ή δρόμων και η παράνομη οικοδομική δραστηριότητα. Κατά το προηγούμενο έτος υποβλήθηκαν 18 καταγγελίες για υποβάθμιση βιοτόπων και αφορούσαν σε φυσικές περιοχές που προστατεύονται ή χρήζουν προστασίας από τον νόμο.

Περίπτωση: *Μπάζα στο φαράγγι Νέδας*

Η καταγγελία υποβλήθηκε από κάτοικο Αθηνών με καταγωγή από την περιοχή Φιγαλίας Πελοποννήσου. Η καταγγέλουσα, σε συνεργασία με τοπικούς ορειβατικούς και πολιτιστικούς συλλόγους δραστηριοποιήθηκε έντονα αλλά δυστυχώς χωρίς αποτέλεσμα για την αποτροπή υποβάθμισης του φαραγγιού Νέδας από παράνομη ρίψη μπαζών από εργολάβο της Νομαρχίας Ηλείας.

Η Νομική Ομάδα ανέλαβε αμέσως πρωτοβουλία και έστειλε σειρά διαμαρτυριών προς τη Νομαρχία. Εντός δύο εβδομάδων η Νομαρχία απέστειλε στην περιοχή κλιμάκιο για αυτοψία και τεκμηρίωσε εγγράφως την παράβαση.

Αναμένεται η αποκατάσταση της υποβαθμισμένης περιοχής με ευθύνη της Νομαρχίας και του εργολάβου.

1	19/2/02	Δεξαμενές καυσίμων κοντά σε περιοχή Ramsar	Καβάλα
2	9/5/02	Άρση καταφυγίου άγριας ζωής	Αιτωλοακαρνανίας
3	9/5/02	Επιδρομή βαρβάρων στο Κουρί	Κοζάνη
4	21/5/02	Κατασκευή δρόμου	Νάξος
5	15/6/02	Μελέτη για επεξεργασία λυμάτων	Κορώνεια
6	20/6/02	Φράγμα Αγ. Νικολάου	Τζουμέρκα
7	25/7/02	Αμμοληψία σε κοίτη ποταμού	Αλφειός
8	26/7/02	Οικοδομική δραστηριότητα	Ανάβυσσος
9	1/8/02	Απόληψη αδρανών υλικών για λιμάνι	Κοτύχι
10	17/9/02	Αποξηραίνονται έλη	Ψάθα
11	2002	Κατασκευή εργοστασίου	Αμαλιάπολη
12	13/3/02	Μπάζα σε κοίτη ποταμού	Νέδα
13	23/7/02	Καταρράκτες Σκρα στερεύουν	Σκρα Κιλκίς
14	22/10/2002	Λύματα στην κοίτη του Γαλλικού	Γαλλικό Κιλκίς
15	29/1/03	Προστασία ποταμών	Τρίπολη
16	21/3/03	Υποβάθμιση λίμνης Τσιβλού	Τσιβλού
17	31/3/03	Υποβάθμιση δάσους	Κορινθία
18	5/03	Καταστροφή ιαματικών πηγών	Καμένα Βούρλα

A.1 Παράνομες υλοτομίες: Κοπή δένδρων σε φυσικό περιβάλλον που σύμφωνα με την καταγγελία είναι παράνομη.

1	9/9/2002	Υλοτομία ίσως παράνομη (1)	Σκύρος
2	27/9/2002	Υλοτομία ίσως παράνομη (2)	Σκύρος

Β. Υποβάθμιση αστικού και περιαστικού περιβάλλοντος

Πρόκειται για την κατηγορία που περιλαμβάνει τις περισσότερες καταγγελίες και αφορά σε σειρά από ενέργειες ή γεγονότα που υποβαθμίζουν το περιβάλλον σε πόλεις και το περιαστικό περιβάλλον.

Κατά την περίοδο αναφοράς η Νομική Ομάδα έλαβε και επεξεργάστηκε 23 τέτοιες καταγγελίες, οι οποίες αφορούσαν κυρίως στην περιοχή της Αττικής. Τα θέματα ήταν ποικίλα, αν και συνήθως επικεντρώνονταν σε υποβάθμιση ελεύθερων χώρων και κοπή δένδρων.

Περίπτωση: Ανάπλαση λατομείου

Σύμφωνα με την καταγγελία, η ανάπλαση εγκαταλελειμμένου λατομείου στο Γαλάτσι επρόκειτο να καταστρέψει φωλιές από γεράκια και κουκουβάγιες.

Η Ομάδα διερεύνησε το ζήτημα και απέστειλε σχετικά έγγραφα προς τον Οργανισμό Αθήνας και το Υπουργείο Πολιτισμού. Μετά από σειρά τηλεφωνικών επαφών με τις αρμόδιες αρχές και τον εργολάβο και παρέμβαση του Οργανισμού Αθήνας, η κάλυψη των φωλιών με χώματα σταμάτησε.

1	15/4/02	Ζιζανιοκτόνο σε πάρκο	Καματερό
2	23/4/02	Ρέμα Πικροδάφνης-μπορεί να προστατευθεί;	Αθήνα
3	6/5/02	Ανάπλαση βιομηχανικής ζώνης Δραπετσώνας	Δραπετσώνα
4	24/5/02	Θόρυβος στο Ελ. Βενιζέλος	Βάρκιζα
5	6/6/02	Υποβάθμιση ελεύθερου χώρου στα Πατήσια	Αθήνα
6	6/6/02	Αμαξοστάσιο τραμ	Ελληνικό
7	1/9/02	Πυλώνες φωτισμού σε παραλιακή οδό	Σαλαμίνα
8	23/9/02	Καταστροφή παρτεριών στο Νοσ. Παίδων	Γουδί
9	3/9/2002	Λίμνη με λύματα στο Ελ. Βενιζέλος	Άρτεμη
10	26/9/2002	Κοπή δέντρων για διάνοιξη δρόμου	Καλύβια Αττικής
11	13/9/2002	Μύκητες στα πεύκα	Ν. Σμύρνη
12	17/9/02	Έντονη μυρωδιά στην πόλη	Τρίπολη
13	26/7/02	Κατασκευή γηπέδου απειλεί δασύλλιο	Αγ. Βαρβάρα
14	17/1/03	Χωματερή	Α. Λιόσια
15	13/3/03	Προβληματική αναδάσωση	Αιγάλεω
16	8/1/03	Αποκατάσταση λατομείου	Γαλάτσι
17	27/1/03	Εγκατάσταση ΚΕΛ	Αρτέμιδα
18	31/1/03	Εργασίες επέκτασης κατασκήνωσης	Κάλαμος
19	24/1/03	Στρατιωτικές εγκαταστάσεις	Πεντέλη
20	14/11/02	Κατασκευή Κέντρου Υπερυψηλής Τάσης	Αργυρούπολη
21	1/3/03	Μπάζωμα ρέματος	Κορωπί
22	15/4/03	Δάσος Παπαδημητρίου	Μελίσσια
23	18/2/03	Νομοσχέδιο υπουργείων για αστικό πράσινο	Καβάλα

Γ. Απειλούμενα είδη: Κυρίως εκβρασμοί και φόνευση θαλάσσιων προστατευόμενων ειδών (χελώνες, δελφίνια).

1	5/6/02	Αρκούδες απειλούνται από δήμαρχο	Τρίκαλα
2	23/7/02	Εκβρασμός χελώνας σε παραλία	Κινέττα
3	1/8/02	Εκβρασμός δελφινιού σε παραλία	Λήμνος
4	5/9/02	Εκβρασμός χελώνας σε παραλία	Νάξος
5	7/10/02	Εκβρασμός χελώνας σε παραλία Πλάκας	Νάξος

Γ.1 Παράνομο εμπόριο και κατοχή απειλούμενων ειδών

1	11/6/02	Κροκόδειλος σε μαγαζί με φρουτάκια	Πειραιάς
2	25/6/02	Κροκόδειλος σε ουζερί	Αγ. Βαρβάρα
3	27/6/02	Καγκουρό σε pet shop οδός Αθηνάς	Αθήνα
4	12/7/02	Αγγελία για πώληση εξωτικών ζώων	?
5	11/4/2002	Μαϊμού στο Pet City	Χαϊδάρι
6	20/7/02	Κακές συνθήκες ζωής ζώων σε Τσίρκο	Ηράκλειο
7	5/1/03	Πώληση μαϊμούδων και καρδερίνων	Αθήνα

8	26/2/03	Συνθήκες διαβίωσης κροκόδειλου	Αγ.Κοσμάς
9	19/3/03	Ζωολογικός κήπος	Αθήνα - Κίνα

Δ. Κακοδιαχείριση υδατικών πόρων

1	23/5/02	Γεώτρηση στην Ύδρα.	Ύδρα
2	αρχές2002	Υδαταγωγός Ραβένης Ηγουμενίτσα	Λαγκαβίτσα
3	22/7/02	Υπεράντληση από την ΕΥΑΘ	Αραβησσός
4	20/3/02	Μη κατασκευή αναρρυθμιστικής βαλβίδας σε λίμνη	Κάτω Νευροκόπι
5	19/2/03	Εκμετάλλευση νερού πηγής	Ιωάννινα
6	7/2/03	Διαρροή νερού	Μεσόγεια
7	3/03	Εργοστάσιο εμφιάλωσης νερού	Ήπειρος

Ε. Κακομεταχείριση ζώων (φιλοζωικά)

1	29/4/02	Ευαισθητοποίηση για τα αδέσποτα	Αθήνα
2	1/7/02	Αλυσοδεμένη αλεπού	Λευκάδα
3	10/7/02	Πληροφορίες για νόμους προστασίας ζώων	Κεφαλονιά
4	15/7/02	Γείτονες παραπονούνται για ζώα	Ηράκλειο
5	19/9/02	Θανάτωση ζώων από διαταραγμένο άτομο	Σίφνος
6	1/2/03	Σφαγή ζώων σε κατάστημα	Αγορά Αθηνών
7	13/3/03	Λιονταράκι στο τσίρκο MEDRANO	Αθήνα – Καλαμάτα

Στ. Κυνήγι. Η κατηγορία αφορά γενικά καταγγελίες για κυνήγι.

1	4/9/02	Κυνήγι σε διάφορες περιοχές	Κοζάνη
2	4/9/02	Κυνήγι	Λεγρενά
3	1/3/02	Λαθροθηρία αποδημητικών	Κρύα Βρύση Εύβοιας
4	11/10/02	Χρήματα από ΚΠΣ σε συλλόγους κυνηγών	?
5	27/1/03	Κυνήγι	Καλογριά Πάτρας
6	15/4/03	Κυνήγι γενικά	
7	26/3/03	Παράνομο κυνήγι	Σχοινιάς

Ζ. Τοξικά και ρύπανση

1	17/7/02	Υποψίες για Ουράνιο	Αλμυρός Βόλου
2	20/9/02	Τοξική βόμβα (εργοστάσιο με τοξικές ουσίες)	Λάρισα
3	10/10/02	Υδράργυρος 7.5% στο νερό	Χίος
4	17/1/03	Απόβλητα ελαιολιπιδίων	Λαμπίρι
5	28/2/03	Ναυάγιο που μολύνει	Χαλκίδα
6	8/4/03	Απόβλητα εγκαταστάσεων τυπογραφείου	Αθήνα

Η. Αυθαίρετα και καταπατήσεις αιγιαλού & δασικών εκτάσεων

1	16/7/02	Αυθαίρετες κατασκευές σε αιγιαλό	Ραφήνα
2	16/9/02	Οικοδομική δραστηριότητα σε παραλία	Νάξος
3	4/9/2002	Καντίνα παράνομη σε παραλία	Μενίδι Αμβρακικού

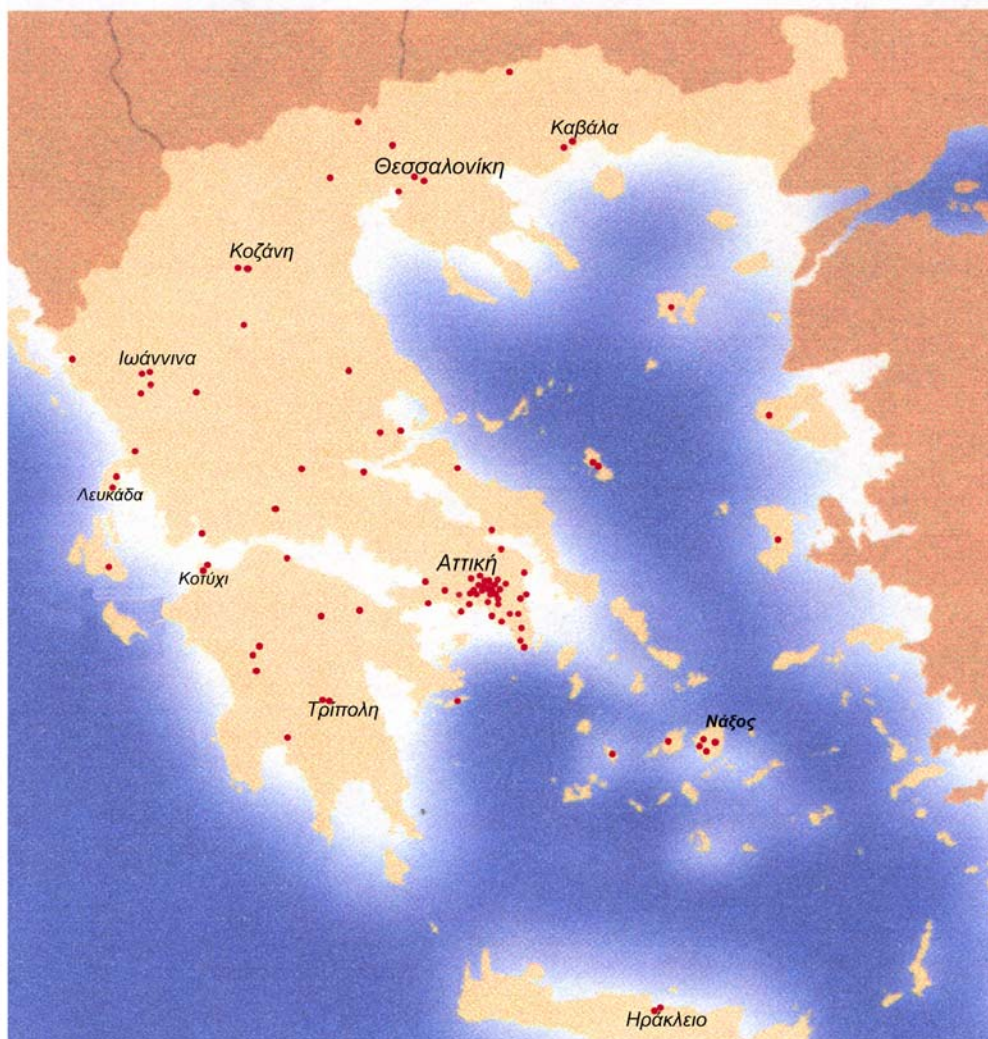
Θ. Παράνομη αλιεία

1	4/3/02	Ψάρεμα με δυναμίτη	Εκβολές Αχελώου
2	27/8/02	Σκάφος με μηχανισμό για κοράλλια	Λευκάδα
3	27/1/03	Πληροφορίες για αλιεία	Θεσσαλονίκη

Ι. Άλλα θέματα

1	5/6/02	Παράνομα λατομεία	Ιωάννινα
2	9/9/02	Κοπή δέντρων σε κτήμα	Μελισσόπετρα
3	8/8/02	Φύτευση φοινίκων σε παραλία	Λέσβος/ Ερεσός
4	23/7/02	Κακή λειτουργία βιολογικού καθαρισμού	Πάρος
5	2/1/03	Κοινοποίηση επερωτήσεων βουλευτή	Ήπειρος
6	20/2/03	Αιολικά πάρκα	Φθιώτιδα

Όλες οι προαναφερόμενες περιπτώσεις εξετάστηκαν από μέλη της ομάδας και δόθηκαν οι κατευθύνσεις που διευκόλυναν τη δράση από τους καταγγέλοντες. Στις περισσότερες από αυτές τις περιπτώσεις κρίθηκε απαραίτητη η παρέμβαση του WWF προς τις αρμόδιες αρχές, ώστε α) να διευκρινιστεί η άποψη της υπηρεσίας στο ζήτημα και / ή να δοθούν οι απαραίτητες πληροφορίες προς τους καταγγέλοντες σχετικά με την υπόθεση. Στις περιπτώσεις κατά τις οποίες είχε προηγηθεί σημαντική δραστηριοποίηση των καταγγελοτών (συνήθως πρόκειται για οργανωμένες ομάδες ή πρωτοβουλίες πολιτών), τότε σε πολλές περιπτώσεις η οργάνωση εξέφρασε άποψη για το ζήτημα προς τις αρμόδιες αρχές και ζήτησε άμεση διευθέτηση της υπόθεσης.

Χάρτης 1 - Γεωγραφική διασπορά των καταγγελιών κατά την περίοδο Μάιος 2002 – Μάιος 2003

5. Άλλες δράσεις της Ομάδας

Εκτός από την κατά περίπτωση εξέταση και αντιμετώπιση των καταγγελιών, η Νομική Ομάδα επεξεργάζεται και θεματικές παρεμβάσεις που προκύπτουν από σειρά καταγγελιών για το ίδιο ζήτημα. Κατά τη διάρκεια του προηγούμενου χρόνου δεν ανακοινώθηκε καμία τέτοια παρέμβαση, έγινε όμως λεπτομερής επεξεργασία για μελλοντική δράση για τους ελεύθερους χώρους σε αστικό περιβάλλον.

Συγκεκριμένα, μέλη της Ομάδας επεξεργάστηκαν περιπτώσεις ελεύθερων πράσινων χώρων στην Αθήνα που αντιμετωπίζουν προβλήματα υποβάθμισης. Η σχεδιαζόμενη παρέμβαση αφορά συνολικά το πρόβλημα της υποβάθμισης των ελεύθερων πράσινων χώρων και τη διατύπωση προτάσεων για την ορθή διαχείριση και θωράκισή τους ενάντια σε ενέργειες που τους υποβαθμίζουν.

Στο πλαίσιο αυτό, τα μέλη της ομάδας που ανέλαβαν το συγκεκριμένο θέμα παραβρέθηκαν σε εκδηλώσεις διαμαρτυρίας και συζητήσεις με αυτό το αντικείμενο, ενώ εξετάστηκε διεξοδικά το ισχύον θεσμικό προστασίας των ελεύθερων πράσινων χώρων.

6. Συμπεράσματα

Από την κατηγοριοποίηση των καταγγελιών που δέχθηκε και επεξεργάστηκε η Νομική Ομάδα κατά την περίοδο αναφοράς, γίνεται αντιληπτό πως το σημαντικότερο ζήτημα ήταν η υποβάθμιση του αστικού περιβάλλοντος (23 καταγγελίες). Όλες οι καταγγελίες αυτής της κατηγορίας προήλθαν από κατοίκους των πόλεων τις οποίες αφορούσαν. Το γεγονός αυτό σίγουρα είναι ένδειξη του γενικότερου αισθήματος υποβάθμισης της ποιότητας ζωής στις πόλεις και βέβαια σχετίζεται με τη μεγάλη συγκέντρωση πληθυσμού στα αστικά κέντρα.

Δεύτερη σημαντικότερη κατηγορία ήταν η υποβάθμιση βιοτόπων (18 καταγγελίες). Αυτής της κατηγορίας οι καταγγελίες δεν προήλθαν μόνο από κατοίκους των περιοχών τις οποίες αφορούσαν αλλά και από κατοίκους αστικών κέντρων, οι οποίοι είτε είχαν καταγωγή από τις περιοχές αυτές είτε ήταν επισκέπτες που ανησυχούσαν για την υποβάθμισή τους. Η πλειοψηφία όμως των καταγγελιών αυτής της κατηγορίας (10 από τις 18) προήλθε από κατοίκους ή συλλόγους αυτών των περιοχών. Το γεγονός αυτό, όπως φαίνεται και από την ποικιλία των θεμάτων, δείχνει αυξημένο ενδιαφέρον και ανησυχία των ίδιων των ντόπιων για την προστασία της φύσης στην περιοχή τους.

Οι περισσότερες καταγγελίες (35) αφορούσαν σε περιστατικά υποβάθμισης του περιβάλλοντος στην περιοχή Αττικής – Πειραιά. Το γεγονός αυτό δεν αποτελεί απαραίτητα ένδειξη των σοβαρών προβλημάτων που αντιμετωπίζει η περιοχή ή της ιδιαίτερης περιβαλλοντικής ευαισθησίας των κατοίκων του λεκανοπεδίου, καθώς το ποσοστό (36,4 % επί του συνόλου των καταγγελιών) είναι παρόμοιο με το ποσοστό του πληθυσμού του λεκανοπεδίου σε σχέση με τον συνολικό πληθυσμό της χώρας (34,4% επί του συνολικού πληθυσμού της χώρας κατά την απογραφή του 2001).

Οι 44 από τις 96 καταγγελίες (45,8 %) υποβλήθηκαν προς την οργάνωση από άτομα, συνήθως με την παράκληση να αναλάβει το WWF την αντιμετώπιση της περίπτωσης. Σε αρκετές περιπτώσεις οι καταγγέλοντες από φόβο ζητούσαν να παραμείνουν ανώνυμοι προς οποιονδήποτε τρίτο, κυρίως προς δασαρχεία και άλλες αρμόδιες αρχές. Το σημαντικότερο όμως ποσοστό των καταγγελιών (52 καταγγελίες, ήτοι 54,2%) προήλθε από συλλόγους ή θεματικά προσδιορισμένες πρωτοβουλίες κατοίκων που είχαν ήδη δραστηριοποιηθεί, συνήθως με αρκετή επιτυχία, γύρω από το πρόβλημα. Σε αυτές τις περιπτώσεις οι καταγγέλοντες συνήθως ζητούσαν τη συνεργασία μιας 'μεγάλης' οργάνωσης που θα «τρίξει τα δόντια» στους υπαίτιους αυτής της περιβαλλοντικής υποβάθμισης. Σε αυτές τις περιπτώσεις το WWF Ελλάς όντως συμμετείχε στον αγώνα.

Το κυριότερο πρόβλημα που είχαν να αντιμετωπίσουν οι καταγγέλοντες αλλά και η Νομική Ομάδα, όποτε αναμίχθηκε για τη διεκπεραίωση μιας υπόθεσης, ήταν η γενικότερη απροθυμία των αρμόδιων αρχών να ασχοληθούν με την υπόθεση και να συνεργαστούν με τους ενδιαφερόμενους. Η πλειονότητα των καταγγελλόντων δήλωσε πως δεν επιθυμεί να έχει περαιτέρω επαφές με τα δασαρχεία και τα αρμόδια πολεοδομικά γραφεία, καθώς θεωρούσαν τις υπηρεσίες αυτές άμεσα εμπλεκόμενες στο πρόβλημα. Σε πολλές περιπτώσεις (ιδιαίτερα σε εκείνες που αφορούσαν λαθροθήρα και καταπατήσεις δημόσιων δασικών εκτάσεων και αιγιαλού) οι καταγγέλοντες πολίτες ζητούσαν να μην κοινοποιηθεί το όνομά τους στις προαναφερόμενες υπηρεσίες, καθώς ήταν σίγουροι πως αυτές αποτελούσαν βασικό κρίκο στην αλυσίδα του προβλήματος και αισθάνονταν να απειλούνται. Επίσης, πολλά παράπονα εκφράστηκαν και για την έλλειψη ανταπόκρισης και τη

δυσλειτουργία της Διεύθυνσης Προστασίας Δασών και Φυσικού Περιβάλλοντος του Υπουργείου Γεωργίας που είναι αρμόδια για τις υποθέσεις παράνομης εμπορίας απειλούμενων ειδών.

Όπως ήταν από την αρχή αναμενόμενο, το γενικό αίσθημα που απέπνεαν όλες οι καταγγελίες ήταν αυτό της πλήρους αδυναμίας αντιμετώπισης τέτοιων σοβαρών περιβαλλοντικών θεμάτων από τους ενδιαφερόμενους. Οι περισσότεροι καταγγέλοντες δεν είχαν καν σκεφθεί πως θα μπορούσαν σε προσωπικό ή σε συλλογικό επίπεδο να αναλάβουν αποτελεσματική δράση. Επιπλέον, πολλοί δεν επιθυμούσαν να αναλάβουν δράση, καθώς θεωρούσαν πως ο λόγος ύπαρξης μιας περιβαλλοντικής οργάνωσης είναι ακριβώς η αντιμετώπιση όλων των προβλημάτων που της αναφέρονται. Στόχος λοιπόν όλων των καταγγελιών που υποβλήθηκαν από μεμονωμένους ενδιαφερόμενους πολίτες ήταν η ανάθεση του προβλήματος σε μια 'ισχυρή' και 'μεγάλη' περιβαλλοντική οργάνωση, όπως το WWF Ελλάς.

7. Προγραμματισμός για τον επόμενο χρόνο

Κύριος στόχος της Νομικής Ομάδας παραμένει η βελτίωση της αποτελεσματικότητάς της τόσο στο επίπεδο της διαχείρισης των καταγγελιών όσο και σε σχέση με την αντιμετώπιση των συγκεκριμένων περιπτώσεων που καλείται να χειριστεί.

Πάντα με άξονα τις καταγγελίες που υποβάλλονται προς την οργάνωση από πολίτες ή άλλες περιβαλλοντικές ομάδες, η Νομική Ομάδα σχεδιάζει να οργανώσει θεματικά προσδιορισμένες και μικρής διάρκειας επικοινωνιακές εκστρατείες. Στόχος αυτών των εκστρατειών θα είναι η δημοσιοποίηση των κυριότερων περιβαλλοντικών προβλημάτων που δείχνει να αντιμετωπίζει η κοινωνία των πολιτών και η τεκμηρίωση προτάσεων για την αντιμετώπισή τους. Οι καταγγελίες αποτελούν το πρώτο υλικό, τη 'μαγιά', για τον σχεδιασμό των εκστρατειών. Ως πρώτο θέμα έχει επιλεγεί η κακή διαχείριση και έλλειψη προστασίας των ελεύθερων πράσινων χώρων στις πόλεις. Ως δεύτερη εκστρατεία εξετάζεται η περίπτωση της παράνομης εισαγωγής και εμπορίας απειλούμενων ειδών πανίδας.